

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XVII. Vtrum aequa sit multorum criminatio, Origenem dixisse querentium
Patrem à Filio, Filium à Spiritu sancto videri non posse,

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A quoque apud Photium, Cod. 117, & Pamphilus in Apologia errore hunc inter eos recensent, qui Origeni objici vulgo soliti sunt. Verba ipsa refert Iustinianus ad calcem Epistolæ ad Menam, quæ à Rufino Interprete emendata, & in orthodoxam sententiam detorta ac interpolata sunt lib. 1. *Ἐπι ἀρχῶν*, cap. 2. unde ea cap. 15. sumisit Auctor libelli De Deitate & Incarnatione Verbi, qui reperitur ad calcem Tomi 4. Augustini. Hac labe foedata sunt ista quæ supra adduximus è Tom. 2. in Iohann. p. 56. *ἕνα τοῦ αὐτοῦ καὶ ἐκδοθέν ἐκ πατρὸς ὁμοίου λόγου ἰσχυρόν, καὶ ἐκδοθέν ἐκ πατρὸς καὶ κρείττον*, καὶ μείζονος ὡς τὸν λόγον. τίς δ' αὖ ἀλλ' ὅς ἔστι τυγχάνῃ ἢ ὁ πατήρ; & hæc è Tomo 6. p. 130. ὁ γὰρ πῶς αὐτὸν πατήρ, ὁ τῶν ζώντων θεός, ὡς αὐτὸς ἰσχυρὸς ἰσχυροῦ, καὶ ἀβεβημένος, καὶ πύστατος, καὶ τὸ ἰσχυρόν, ὁ δὲ τὸ κρείττον, τοῦ ἁετιῆ καὶ τῆς γῆς, ὅτι πῶς ἰσχυρὸς ἰσχυροῦ, καὶ κρείττον, καὶ μείζον τὸ κρείττον.

Nihilò saniora istac è libr. 5. **B** contr. Cell. ὁ σωτήρ ἰσχυρὸς καὶ κρείττον ἀκούσας ποταμοῦ, διδύκαλε ἀγαθὸν, ἀεὶ ἀπέμεινον τὸν λόγον. καὶ τὸ ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ πατέρω, φησὶ, τί με λέγεις ἀγαθόν, ὡς εἶδεις ἀγαθός, εἰ μὴ εἶς ὁ θεὸς ὁ πατήρ; εἴπαρ δὲ τὸ τοῦ λόγου, ὡς εἰκὼν τῆς ἀγαθότητος, τὸ δὲ τῆς τυγχάνων, εἰρηκὼν ὁ υἱὸς τῆς ἀγαθότητος τῶν πάντων, πᾶς ἀρχὴ δουρατῶν, ἀπὸ τοῦ ἀποκεκολλημένου εἴπαρ ἡλίθιοι. τί με ἀποκεκολλημένον κρείττον γὰρ τὸν θεόν σου ἀποκεκολλημένος, καὶ αὐτὸς μόνω λαλῶν, ὅτι καὶ ἡμεῖς καὶ πατέρες οἱ σου ἰσχυροῦ ἀποκεκολλημένον καὶ λαλῶν; Bonitatem illam quæ Deo Patri convenit, Christo detrahit, non tantum quatenus homo est, sed etiam quatenus est imago bonitatis Dei, hoc est, quatenus est Deus. Nullibi vero apertius quam Tom. 15. in Matth. p. 377. *ὡς μὲν ὡς τὸν πατέρα*, inquit de Christo, *εἰκὼν ὅτι ἀγαθότητος*, ὡς ἢ ὡς τὸ λαλοῦν, ὅτι ἢ τῶν πάντων ἀγαθότητος ὡς αὐτόν. ἢ καὶ κρείττον ὅτι πᾶς ἀγαθὸς ἀποκεκολλημένος. ἢ τὸ ἀγαθὸν τῆς ἀγαθότητος τῶν πάντων, ὡς εἶδεις ἀγαθός, εἰ μὴ εἶς ὁ θεὸς ὁ πατήρ; **C** ὡς ἀγαθὸν ἀποκεκολλημένον, καὶ ἀγαθὸν ἰσχυρόν, καὶ ἀγαθὸν ἰσχυρόν. πλείων γὰρ ἢ ἡμεῖς καὶ ὡς τὸ ἀποκεκολλημένον ἀγαθὸν ἐκ τῶν πάντων, καὶ ὅτι εἰκὼν τῆς ἀγαθότητος. αὐτοῦ τοῦ θεοῦ; ἢ παρ' ἡμεῖς καὶ τῶν πάντων ἀγαθὸν ὡς τὸ εἰκὼν τῶν πάντων. ὁ πατήρ ὁ πῶς αὐτὸν με μείζον μου ὅτι πᾶς ὡς εἶδεις ὡς εἰκὼν τῆς ἀγαθότητος. καὶ θεοῦ.

Adversus ea præscribere velle, non est candoris nostri. Quam autem solaris radij comparisonem adhibuimus supra, eandem hic replicare necesse est, ut ejus de Filij bonitate sententia innotescat. Quemadmodum ergo tanto dignitate Patris inferiorem credidit Filium, quanto solaris radius Solis ipsius dignitati decedit; eandem esse bonitatis Filij rationem ad Patris bonitatem censuisse ipsum putandum est. Ut enim quamdam Solis imaginem, sed rudem & imperfectam continet ac exprimit solaris radius; pari modo imaginem paternæ bonitatis referre Filium existimavit, non perfectam quidem ac per omnia archetypo ipsi similem & æqualem, sed expressam leviter, & exemplaris præstantia longe inferiorem. Si quando igitur bonitatem Filij eandem esse docet ac Patris bonitatem, velut libr. 1. *Ἐπι ἀρχῶν* cap. 2. ubi eandem esse ait utriusque potentiam, bonitatem eandem, & quæcumque habet Pater, habere & Filium, facilis est intellectus; Filij nempe bonitatem paternæ bonitatis esse particulam & auram, è paternæ bonitate decerptam ac delibatam. Si quando Patri soli bonitatem tribuit, primigeniam bonitatem, & bonitatis intelligit principium ac fontem; Filium autem paternam tantum illa bonitate impertitum. Cu, us impietatis occasionem videtur accepisse ex male intellecto Matthæo 19. 17. & Iohann. 17. 13. & ex Platone qui *boni* nomen ad Deum peculiariter pertinere dicebat.

E XVI. Simili modo explicandum venit dogma alterum, quod ab ipso propositum refert Hieronymus, *Filium quantum ad Patrem non esse veritatem, quantum ad nos esse imaginariam* Hier. Epist. 59. ad Avian. cap. 1. *veritatem*. Paria fere habet Augustinus: *Dicit præterea Origenes*, inquit, *quod Filius Dei sanctis hominibus comparatus, veritas sit; Patri collatus, mendacium*. Nec dissimilia quæ ex Epistola Decretali Palæstinorum Episcoporum representat Guido Carmelita adversus Origenistas: *Si qui sunt qui in suis tractatibus tradiderunt, quod Filius nobis comparatus sit veritas, Patri collatus mendacium, quod est Petrus & Paulus ad Salvatorem, hoc est Unigenitus Filius & Deus Verbum comparatus Patri. .... & ipsi, & dogmata ipsorum sint Ecclesia anathema*. Quibus ad stipulatur Anonymus ille defensor Origenis, quem dixi, & inter capita in ipso reprehendi solita postremum illud ponit: *ὅτι ἡ εἰκὼν τοῦ θεοῦ, ὡς ὡς εἶδεις, ὅτι εἰκὼν, καὶ ὁ θεὸς. καὶ τὸ ἀληθινόν.* Guid. in Summ. de Hæres. in Hæres. Origen. 17.

F *Imaginem Dei respectu ejus cuius est imago, quatenus est imago, non esse veritatem*. Videtur hæc hæresis libro 1. *Ἐπι ἀρχῶν*, cap. 2. fuisse expressa, sed Rufini artibus dissimulata, & falsa hac interpretatione obducta: *Imago ergo est invisibilis Dei Patris Salvator noster, quantum ad ipsam quidem Patrem, veritas: quantum autem ad nos, quibus revelat Patrem, imago est, per quam cognoscimus Patrem*.

XVII. Quæ Origeni dica impingi solet, negasse ipsum Patrem à Filio, Filium à Spiritu sancto, Spiritum sanctum ab Angelis, Angelos ab hominibus videri non posse, facilis expurgatu non est, si eriminantium numerus spectetur & auctoritas. Primarium hunc æ præcipuum inter ejus errores statuit Epiphanius Har. 64. cap. 4, & in Ancorato, cap. 63. ubi verba ipsa Origenis exhibet: *μαθῆτασαν*, inquit, *πᾶς ὡς ἀπὸ κείνων ὡς ἰσχυροῦ εἴπαρ, ὅτι οὐκ ὁρᾷ τὸν πατέρα ὁ υἱός, ἀλλὰ φησὶν, εἰς οὐ δύναται ὁρᾷ τὸν πατέρα ὁ υἱός, καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα οὐ δύ-*

